

SPRÁVA O STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY V ROKU 2022

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SLOVENSKÁ
AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO
PROSTREDIA

EKONOMICKÉ NÁSTROJE PRE LEPŠIE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

KLÚČOVÉ OTÁZKY A KLÚČOVÉ ZISTENIA

Aký je vývoj nákladov na ochranu životného prostredia?

Národné výdavky na ochranu životného prostredia sú sledované za tri inštitucionálne sektory a za národné hospodárstvo spolu. Za sektor verejnej správy dosiahli v roku 2020 857 mil. eur (48,7 %) za sektor korporácií 618 mil. eur (35,1 %) a za sektor domácností 286 mil. eur (16,2 %). Celkové národné výdavky na ochranu životného prostredia predstavujú 1 761 mil. eur, čo v porovnaní s rokom 2019 predstavuje pokles o 12,5 %.

Náklady podnikov a obcí na ochranu životného prostredia majú v medziročných porovnaniach rastúci trend. Náklady v roku 2022 v porovnaní s rokom 2005 narástli o 102,2 % a v porovnaní s predchádzajúcim rokom narástli o 25,9 %.

Najväčšie percento nákladov podnikov a obcí na ochranu životného prostredia v roku 2022 smerovalo do oblasti nakladania s odpadmi (67,3 %) a druhý najvyšší podiel mali náklady v oblasti nakladania s odpadovými vodami (17,4 %).

Aký je v SR podiel daní s environmentálnym aspektom na HDP?

Podiel daní s environmentálnym aspektom na HDP dosiahol v roku 2022 výšku 1,99 %.

NÁRODNÉ VÝDAVKY NA OCHRANU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Národné výdavky na ochranu životného prostredia sú sledované za tri hlavné inštitucionálne sektory a za národné hospodárstvo spolu. Konkrétne je to sektor verejnej správy na všetkých úrovniach (orgány verejnej správy na všetkých úrovniach vrátane fondov sociálneho zabezpečenia, miestna samospráva (obecné, mestské a miestne úrady) a inštitúcie, ktoré sú financované plne alebo prevažne zo štátneho rozpočtu, t.j. rozpočtové a príspevkové organizácie), sektor korporácií - všetky podnikateľské subjekty zapísané v obchodnom registri a tretím sektorom sú domácnosti (patria sem domácnosti a tiež fyzické osoby podnikajúce na základe živnostenského zákona a iných právnych predpisov, nezapísané v obchodnom registri).

Celkové výdavky na ochranu životného prostredia dosiahli v roku 2020 sumu 1 761 mil. eur. V porovnaní s rokom 2008 vzrástli o 40,3 %. V porovnaní s predchádzajúcim rokom klesli o 12,5 %.

Viac ako dve tretiny výdavkov pochádza zo zdrojov EÚ vrátane spolufinancovania (70 %), z prostriedkov štátneho rozpočtu 18 % a z Environmentálneho fondu je to 10 %, najmä v podobe kapitálových výdavkov.

Tabuľka 057 | Národné výdavky na ochranu životného prostredia (mil. eur)

Rok	Verejná správa	Korporácie	Domácnosti	Spolu
2018	889	713	241	1 843
2019	951	788	275	2 013
2020	857	618	286	1 761

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka 058 | Podiel národných výdavkov na ochranu životného prostredia na HDP SR (%)

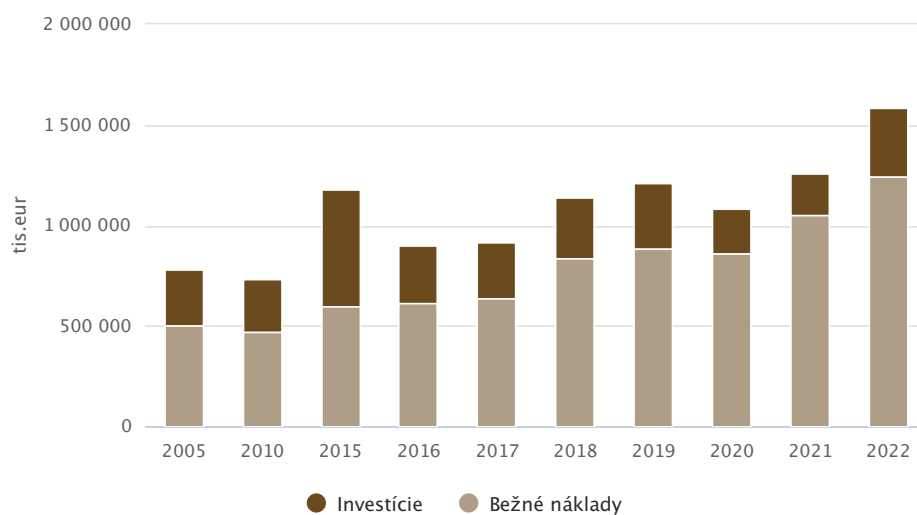
Rok	Podiel v %
2018	2,1
2019	2,3
2020	2,0

Zdroj: ŠÚ SR

ENVIRONMENTÁLNE NÁKLADY A VÝNOSY ZA PODNIKY A OBCE

Finančné ukazovatele ochrany životného prostredia sú v SR systematicky sledované Štatistickým úradom SR (ŠÚ SR) za podniky s počtom zamestnancov 20 a viac a za obce. Vyhodnocované sú celkové vynaložené náklady na ochranu životného prostredia (ŽP) zahrňajúce investície a bežné náklady a výnosy za poskytovanie služieb v súvislosti s ochranou ŽP iným subjektom, z predaja vedľajších alebo odpadových produktov a z predaja environmentálnych výrobkov.

Náklady podnikov a obcí na ochranu ŽP majú rastúci trend. V roku 2022 dosiahli sumu 1 582 725 tis. eur (v tom: investície 342 260 tis. eur, bežné náklady 1 240 465 tis. eur). V porovnaní s rokom 2005 vzrástli o 102,2 % a v porovnaní s predchádzajúcim rokom stúpili o 25,9 %. Výnosy z ochrany ŽP dosiahli v roku 2022 sumu 1 551 988 tis. eur a v porovnaní s predchádzajúcim rokom stúpili o 16,8 %.

Graf 139 | Vývoj nákladov podnikov a obcí na ochranu životného prostredia

Zdroj: ŠÚ SR

Náklady na ochranu ŽP podnikov a obcí v oblasti ochrany pôdy a podzemných vôd v roku 2022 dosiahli 33 663 tis. eur, v porovnaní s rokom 2005 stúpili o 7 % a v porovnaní s predchádzajúcim rokom stúpili o 3,9 %. Náklady na ochranu ŽP v oblasti nakladania s odpadmi v roku 2022 dosiahli 1 065 704 tis. eur a v porovnaní s rokom 2005 vzrástli skoro

štvornásobne a v porovnaní s predchádzajúcim rokom stúpili o 19,6 %. Náklady na ochranu ŽP v oblasti nakladania s odpadovými vodami v roku 2022 dosiahli 275 252 tis. eur a v porovnaní s rokom 2005 stúpili o 102,7 %. V porovnaní s predchádzajúcim rokom stúpili o 58,5 %.

V roku 2022 smeroval najvyšší podiel nákladov na ochranu ŽP do oblastí:

Za podniky a obce spolu

- nakladanie s odpadmi (67,3 %)
- nakladanie s odpadovými vodami (17,4 %)
- ochrana pôdy a podzemných vôd (2,1 %)

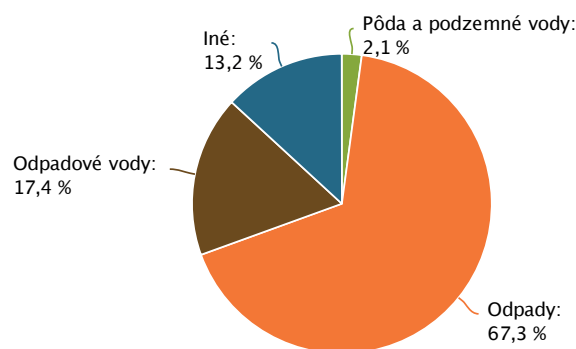
Za podniky

- nakladanie s odpadmi (64,2 %)
- nakladanie s odpadovými vodami (18,8 %)
- ochrana pôdy a podzemných vôd (2,6 %)

Za obce

- nakladanie s odpadmi (79,5 %)
- nakladania s odpadovými vodami (12 %)
- ochrana pôdy a podzemných vôd (0,4 %)

Graf 140 | Podiel nákladov podnikov na ochranu životného prostredia podľa oblastí

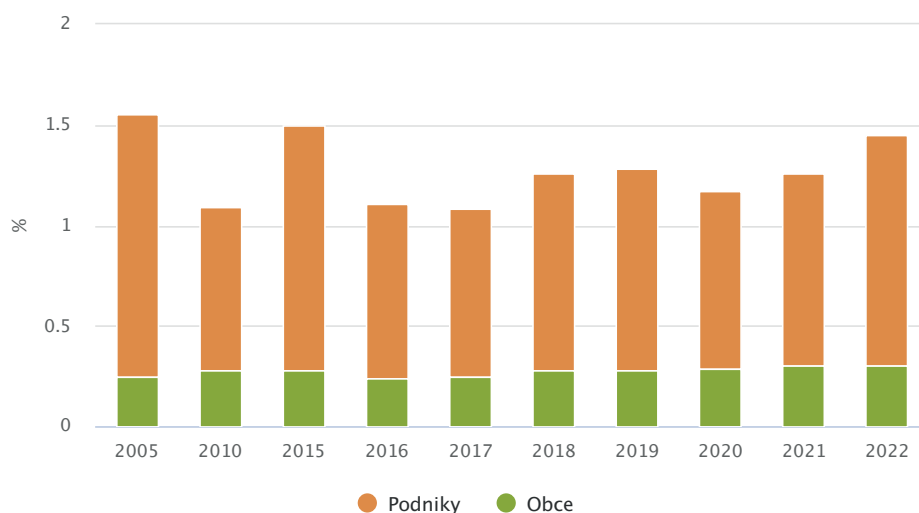

Zdroj: ŠÚ SR

Podiel nákladov podnikov na ochranu ŽP na HDP má v hodnotenom období kolísavý trend. V roku 2005 tvoril podiel 1,3 % HDP a v roku 2022 klesol na 1,15 % HDP. V roku 2022 v porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo k nárastu podielu o 0,19 percentuálneho bodu.

Podiel nákladov obcí na ochranu ŽP na HDP má v hodnotenom období pomerne stály trend. V roku 2005 tvoril 0,25 % HDP a v roku 2022 stúpol na 0,3 % HDP. V roku 2022 nedošlo v porovnaní s predchádzajúcim rokom k zmene podielu.

Graf 141 | Vývoj podielu nákladov podnikov a obcí na ochranu ŽP na HDP

Zdroj: ŠÚ SR

FINANCOVANIE V OBLASTI STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Národné zdroje

Environmentálny fond

Environmentálny fond bol zriadený zákonom č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Hlavným poslaním fondu je poskytovanie finančných prostriedkov žiadateľom vo forme dotácií alebo úverov na podporu projektov v rámci činnosti zameraných na dosiahnutie cieľov štátnej environmentálnej politiky na celoštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni.

Výnosy získané z dražieb kvót a peňažné prostriedky získané z predaja kvót skleníkových plynov, definuje § 3 zákona o Environmentálnom fonde. Najvýznamnejšími z nich sú:

- výnosy získané z dražieb kvót a peňažné prostriedky získané z predaja kvót skleníkových plynov alebo znečisťujúcich látok,
- poplatky za vypúšťanie odpadových vôd do povrchových vôd a poplatky za odber podzemnej vody,
- poplatky za znečisťovanie ovzdušia z veľkých zdrojov znečisťovania a stredných zdrojov znečisťovania,
- príjmy z poplatkov za uloženie odpadov,
- úhrada za uskladňovanie plynov alebo kvapalín v prírodných horninových štruktúrach a v podzemných priestoroch,

- úhrada za vydobyté nerasty,
- úhrada za prieskumné územie,
- pokuty uložené orgánmi štátnej starostlivosti o životné prostredie,
- odvody, penále a pokuty za porušenie finančnej disciplíny,
- sankcie za porušenie zmluvných podmienok,
- splátky návratnej podpory (úver) a splátky úrokov z úverov poskytnutých z fondu, a iné zdroje.

Medzi najvýraznejšie príjmy Environmentálneho fondu z poplatkov v roku 2022 patrili poplatky za obchodovanie s emisnými kvótami vo výške 342 521 410 eur. Poplatky za ukladanie odpadov tvorili príjem vo výške 30 422 314 eur. Pri využívaní prírodných zdrojov pochádzala najvyššia suma z poplatkov za odber podzemných vôd vo výške 10 597 430 eur.

V roku 2022 najvyšší príjem Environmentálneho fondu z pokút tvorili pokuty za porušenie zákona o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania ŽP 874 693 eur, porušenia zákona o vodách 871 337 eur a porušenia zákona o odpadoch 526 851 eur.

Tabuľka 059 | Prehľad o príjmoch Environmentálneho fondu z poplatkov, pokút a poplatkov za obchodovanie s emisnými kvótami (2022)

Poplatky	eur
Poplatky za znečisťovanie ovzdušia	9 144 715
Poplatky (úhrady) za vydobyté nerasty	2 091 060
Poplatky za uskladňovanie plynov a kvapalín	1 619 408
Poplatky za vypúšťanie odpadových vôd do povrchových vôd	3 065 308
Poplatky za odber podzemnej vody	10 597 430
Poplatky (úhrady) za prieskumné územia	162 191
Poplatky za uloženie odpadov	30 422 314
Poplatky za obchodovanie s emisnými kvótami	342 521 410
Spolu za poplatky	399 623 836

Pokuty	
Porušenie zákona o vodách	871 337
Porušenie zákona o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách	1 300
Porušenie zákona o ochrane ovzdušia	377 858
Porušenie zákona o ochrane prírody a krajiny	151 223
Porušenie zákona o rybárstve	9 762
Porušenie zákona o odpadoch	526 851
Porušenie zákona o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania ŽP	874 693
Porušenie zákona o používaní genetických technológií a GMO	38 950
Porušenie zákona o environmentálnom označovaní výrobkov	1 000
Porušenie geologického zákona	1 030
Porušenie zákona o obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a voľne žijúcich rastlín (CITES)	17 436
Blokové pokuty	23 605
Penále – vody	34 754
Porušenie zákona o obchodovaní s emisnými kvótami	0
Priemyselné havárie	5 500
Iné	0
Spolu za pokuty, penále	2 935 299
Spolu za poplatky, pokuty a penále	402 559 135

Zdroj: Environmentálny fond

V roku 2022 bolo Environmentálnym fondom poskytnutých 341 dotácií v celkovej sume 32 102 067 eur. Najvyššie dotácie smerovali do oblasti zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich verejných budov 17 219 555 eur (53,6 %), oblasti

ochrany a využívania vôd 5 131 712 eur (16 %), do oblasti rozvoja odpadového hospodárstva a obehového hospodárstva 4 112 456 eur (12,8 %) a do ochrany ovzdušia 1 495 776 eur (4,7 %).

Tabuľka 060 | Prehľad poskytnutých dotácií z Environmentálneho fondu v roku 2022 (eur)

Oblasť	Podoblasť	Počet dotácií	Poskytnutá podpora v roku 2022
A. Oblasť: Ochrana ovzdušia	A1: Podpora výroby tepla a teplej vody prostredníctvom využívania nízkoemisných zdrojov	1	62 590
	A2: Podpora výroby tepla, teplej vody a elektrickej energie prostredníctvom využívania obnoviteľných zdrojov	1	173 313
	A3: Podpora projektov zameraných na zlepšenie kvality ovzdušia prostredníctvom adaptačných opatrení, najmä v oblastiach riadenia kvality ovzdušia	8	1 259 873

Oblasť	Podoblasť	Počet dotácií	Poskytnutá podpora v roku 2022
B. Oblasť: Ochrana a využívanie vôd	BK1: Rozšírenie, rekonštrukcia alebo intenzifikácia existujúcich čistiarní odpadových vôd	3	910 455
	BK2: Čistenie odpadových vôd v aglomeráciách od 2 000 do 10 000 ekvivalentných obyvateľov	1	500 000
	BK4: Čistenie odpadových vôd v ostatných aglomeráciách do 2 000 ekvivalentných obyvateľov	5	1 341 695
	BK5: Rozšírenie alebo rekonštrukcia existujúcej stokovej siete	3	449 402
	BV1: Budovanie verejného vodovodu využívajúceho už existujúce vodárenské kapacity	2	146 075
	BV2: Budovanie verejného vodovodu s využitím malých vodárenských zdrojov	0	0
	BV3: Rozšírenie alebo rekonštrukcia existujúceho verejného vodovodu	8	1 485 872
	BV4: Úprava a rekonštrukcia existujúcich vodárenských zdrojov a s tým spojených zariadení	2	173 851
	BP1: Opatrenia na vodnom toku	1	124 362
	BP2: Opatrenia mimo vodného toku	0	0
C. Oblasť: Rozvoj odpadového hospodárstva a obehového hospodárstva z pohľadu odpadov	BR1: Rybárstvo	0	0
	C1: Triedený zber komunálneho odpadu	29	2 070 718
	C2: Predchádzanie vzniku biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov a zhodnocovanie biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov	32	1 653 735
D. Oblasť: Ochrana prírody a krajiny	C3: Zavedenie a zlepšovanie triedeného zberu v obciach a vybudovanie zberných dvorov a centier opätovného používania	5	388 003
	D2: Ochrana prirodzeného druhového zloženia ekosystémov	2	61 084
	D3: Realizácia schválených dokumentov starostlivosti	1	179 567
	D5: Realizácia opatrení na dosiahnutie alebo udržiavanie priaznivého stavu chránených druhov a biotopov	2	239 600
	D6: Realizácie opatrení, ktorých cieľom je naplniť, dosiahnuť a udržať poslanie zoologických záhrad	1	102 000
E. Oblasť: Environmentálna výchova, vzdelávanie a osвета	D7: Realizácia preventívnych opatrení proti vzniku škôd spôsobených medveďom hnedým	6	560 053
	E1: Budovanie priestorových kapacít	18	1 457 956
F. Oblasť: Prieskum, výskum a vývoj zameraný na zisťovanie a zlepšenie stavu životného prostredia	E2: Realizácia výchovno-vzdelávacích a osvetových aktivít	17	499 316
	F1: Prieskum, výskum a vývoj zameraný na zisťovanie a zlepšenie stavu životného prostredia	1	140 904

Oblasť	Podoblasť	Počet dotácií	Poskytnutá podpora v roku 2022
L: Zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich verejných budov	L8: Zvyšovanie energetickej účinnosti existujúcich verejných budov	79	17 219 555
NP: Ochrana a starostlivosť o životné prostredie na území národných parkov	NP1: Ochrana a starostlivosť o životné prostredie na území národných parkov	7	289 327
POD: Program obnovy dediny	POD 1: Kvalita životného prostredia na vidieku	56	316 008,63
	POD 2: Zelená infraštruktúra a adaptačné opatrenia na zmiernenie dopadov zmeny klímy	0	0
	POD 3: Environmentálna výchova, vzdelávanie a osвета	25	135 600,57
POP: Program ochrany prírody	POP 1: Praktická starostlivosť a manažment osobitne chránených častí prírody a krajiny	9	45 424,19
	POP 2: Podpora infraštruktúry ochrany prírody a udržateľných foriem turizmu	6	44 717,5
	POP 3: Výchova a informovanosť v ochrane prírody	10	71 009,85

Zdroj: Environmentálny fond

V rámci Zeleného vzdelávacieho fondu, ktorý je nástrojom na podporu rozvoja environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu na území Slovenskej republiky bolo v roku 2022 prostredníctvom Slovenskej agentúry životného prostredia formou dotácie podporených 44 projektov v sume 203 190 eur.

V roku 2022 boli Environmentálnym fondom vyhlásené 2 ciele výzvy, ktorými bolo podporených 33 projektov v celkovej sume 49 776 377 eur. Výzva č. B-1/2022 bola

vyhlásená v oblasti ochrany a využívania vôd v nadväznosti na materiál "Financovanie rozvoja verejných vodovodov (s dôrazom pre obce do 2 000 obyvateľov) a verejných kanalizácií (s dôrazom pre obce v aglomeráciách do 2 000 ekvivalentných obyvateľov) v Slovenskej republike pre roky 2020 - 2030" a výzva č. EP-1/2022 bola zameraná na zefektívnenie odhaľovania environmentálnej trestnej činnosti a výkonu štátneho dozoru v oblasti starostlivosti o životné prostredie.

Výzvy	Programové aktivity	Počet dotácií	Poskytnutá podpora v roku 2022
Výzva č. B-1/2022	Vodárenský zdroj - budovanie, úprava a rekonštrukcia	0	0
	Vodovodná sieť (verejný vodovod) - budovanie, rozšírenie alebo rekonštrukcia	2	1 528 541
	Budovanie systému verejných vodovodov	3	2 410 335,97
	Čistiareň odpadových vôd - budovanie, rozšírenie, rekonštrukcia alebo intenzifikácia	4	3 344 660,57
	Stoková sieť - budovanie, rozšírenie alebo rekonštrukcia	15	29 625 572,73
	Budovanie verejných kanalizácií	5	9 657 231,92
	Kanalizácia a vodovod v 1 ryhe	3	3 060 034,42
	Vodozadržné opatrenia v krajine a sídlach	0	0
Výzva č. EP-1/2022	Zefektívnenie odhaľovania environmentálnej trestnej činnosti a výkonu štátneho dozoru v oblasti starostlivosti o životné prostredie	1	150 000

Zdroj: Environmentálny fond

Výrazným nástrojom Environmentálneho fondu v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov je Modernizačný fond (MoF). Je cieleň na podporu opatrení na dekarbonizáciu a energetickú efektívnosť v energetike a v priemyselných zariadeniach. Podporou prostredníctvom MoF má prísť k výraznému zníženiu emisií skleníkových plynov, postupnému vyradovaniu fosilných palív, lepšej energetickej účinnosti, ako aj spravodlivému prechodu k zelenej výrobe v regiónoch závislých od uhlíka. Zatiaľ bolo alokovaných 1,75 mld. eur na schémy štátnej pomoci pre oblasť teplárenstva a na dekarbonizáciu priemyslu.

Oblasť podpory formou úveru je zameraná na financovanie kapitálových riešení na zabezpečenie starostlivosti o životné prostredie a podporu činností zameraných na dosiahnutie cieľov stratégie environmentálnej politiky Slovenskej republiky na celoštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni. V rámci oblasti úverov boli v roku 2022 prijaté žiadosti vo výške 25 217 447 eur, z toho bolo schválených 19 žiadostí v celkovej výške 7 456 572 eur. K 31. 12. 2022 Environmentálny fond vyplatil úvery 7 žiadateľom v celkovej výške 423 071 eur.

Operačné programy

Operačný program Kvalita životného prostredia (2014 - 2020) (OP KŽP)

OP KŽP predstavuje programový dokument SR pre čerpanie pomoci zo štrukturálnych fondov EÚ a Kohézneho fondu v programovom období 2014 – 2020 v oblasti udržateľného a efektívneho využívania prírodných zdrojov, zabezpeču-

júceho ochranu životného prostredia, aktívnu adaptáciu na zmenu klímy a podporu energeticky efektívneho nízkouhlíkového hospodárstva.

Tabuľka 061 | Implementácia Operačného programu Kvalita životného prostredia (eur)

Prioritná os	Alokácia		Zazmluvnené projekty k 31.12.2022	Čerpanie k 31.12.2022		Čerpanie v % (Zdroje EÚ)
	Zdroje EÚ	Štátny rozpočet		Zdroje EÚ	Štátny rozpočet	
PO 1 Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom environmentálnej infraštruktúry	1 535 798 465	154 838 802	1 270 571 868	852 169 087	90 259 265	55,5
PO 2 Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami	188 063 796	32 144 297	141 711 142	64 338 342	10 354 292	34,2
PO 3 Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvneným zmenou klímy	243 896 216	40 171 209	219 445 962	149 754 181	26 411 309	61,4
PO 4 Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch	787 772 813	86 319 085	748 993 335	566 150 239	67 306 010	71,9
PO 5 Technická pomoc	77 000 000	15 775 942	74 959 200	71 681 408	14 687 400	93,1

Zdroj: MPRV SR

Program rozvoja vidieka (2014 – 2020)

Program rozvoja vidieka je vo vzťahu k životnému prostrediu zameraný v rámci dvoch oblastí na riešenie obnovy, zachovania a posilnenia ekosystémov, ktoré súvisia s poľno-

hospodárstvom a lesným hospodárstvom a na propagáciu efektívneho využívania zdrojov a podporu prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo.

Tabuľka 062 | Implementácia Programu rozvoja vidieka (eur)

Prioritná os	Alokácia		Zazmluvnené projekty k 31.12.2022	Čerpanie k 31.12.2022		Čerpanie v % (Zdroje EÚ)
	Zdroje EÚ	Štátny rozpočet		Zdroje EÚ	Štátny rozpočet	
PO 4 Obnova, zachovanie a posilnenie ekosystémov, ktoré súvisia s poľnohospodárstvom	934 220 763	311 406 921	1 171 027 916,73	738 099 293,86	246 033 097,96	79,0
PO 5 Propagácia efektívneho využívania zdrojov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné voči zmene klímy v odvetví poľnohospodárstva	14 690 651,25	4 896 883,75	8 116 046,65	870 113,72	290 037,91	5,9

Zdroj: MPRV SR

Operačný program Rybné hospodárstvo (2014 – 2020)

Z operačného programu Rybné hospodárstvo sa financuje v rámci ochrany životného prostredia podpora akvakultúry, ktorá je environmentálne udržateľná, efektívne využíva

zdroje, je inovačná, konkurencieschopná a založená na znalostiach.

Tabuľka 063 | Implementácia operačného programu Rybné hospodárstvo (eur)

Prioritná os	Alokácia		Zazmluvnené projekty k 31.12.2022		Čerpanie k 31.12.2022		Čerpanie v % (Zdroje EÚ)
	Zdroje EÚ	Štátny rozpočet	Zdroje EÚ	Štátny rozpočet	Zdroje EÚ	Štátny rozpočet	
PO 2-Podpora akvakultúry, ktorá je environmentálne udržateľná, efektívne využíva zdroje, je inovačná, konkurencieschopná a založená na znalostiach	5 321 319	1 773 774	1 580 236,38	526 745,46	1 034 913,68	344 971,23	19,5

Zdroj: ÚPVII

Integrovaný regionálny operačný program (2014 – 2020) (IROP)

Jednou z priorit IROP, ktorá súvisí s ochranou životného prostredia je bezpečná a ekologická doprava v regiónoch zameraná na nízkouhlíkové dopravné systémy alebo rozvoj

mestskej mobility formou podpory cyklodopravy. Ďalšou súvisiacou prioritou je priorita zameraná na zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie.

Tabuľka 064 | Implementácia programu Integrovaný regionálny operačný program (eur)

Prioritná os	Alokácia		Zazmluvnené projekty k 31.12.2022		Čerpanie k 31.12.2022		Čerpanie v % (Zdroje EÚ)
	Zdroje EÚ	Štátny rozpočet	Zdroje EÚ	Štátny rozpočet	Zdroje EÚ	Štátny rozpočet	
PO 1-Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch	428 473 510	65 010 346	534 357 049	70 966 460	175 886 809	30 033 849	41,1
PO 4-Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie	296 892 776	56 970 881	337 901 841	65 144 403	242 934 179	51 021 424	81,8

Zdroj: MPRV SR, MIRRI SR

Programy medziregionálnej spolupráce

Interreg Europe (2014 – 2020)

Program medziregionálnej spolupráce nadväzuje na pozitívne skúsenosti získané v rámci Iniciatívy Spoločenstva INTERREG IIIC na Slovensku. S cieľom čo najlepšie využiť finančné prostriedky boli vybrané štyri témy, ktoré sa

v dvoch prípadoch venujú ochrane životného prostredia. Témy sú zamerané na nízkouhlíkové hospodárstvo a efektívne využívanie zdrojov.

Tabuľka 065 | Implementácia programu Interreg Europe (eur)

Prioritná os		Alokácia		Zazmluvnené projekty počet/(eur)	Čerpanie k 31.12.2022		Čerpanie v % (Zdroje EÚ)
		Zdroje EÚ	Štátny rozpočet		Zdroje EÚ	Štátny rozpočet	
PO 3-Nízkouhlíkové hospodárstvo	3.1 Zlepšiť implementáciu politik a programov regionálneho rozvoja, najmä programov zameraných na investovanie do rastu a zamestnanosti a, pokiaľ je to relevantné, programov EÚS zaoberajúcich sa prechodom na nízkouhlíkové hospodárstvo.	823 308,3	0	6/968 598	744 010,11	0	90,4

Prioritná os		Alokácia		Zazmluvnené projekty počet/(eur)	Čerpanie k 31.12.2022		Čerpanie v % (Zdroje EÚ)
		Zdroje EÚ	Štátny rozpočet		Zdroje EÚ	Štátny rozpočet	
PO 4-Životné prostredie a efektívne využívanie zdrojov	4.1 Zlepšiť implementáciu politík a programov regionálneho rozvoja, najmä programov zameraných na investovanie do rastu a zamestnanosti a, pokiaľ je to relevantné, programov EÚS v oblasti ochrany a rozvoja prírodného a kultúrneho dedičstva	618 856,1	0	4/728 066	548 293,81	0	88,6
	4.2 Zlepšiť implementáciu politík a programov regionálneho rozvoja, najmä programov zameraných na investovanie do rastu a zamestnanosti a, pokiaľ je to relevantné, programov EÚS zameraných na zvyšovanie efektívnosti využívania zdrojov, zelený rast a ekoinovácie a riadenie environmentálneho správania.	205 290,3	0	1/241 518	177 575,63	0	86,5

Zdroj: MH SR

Programy EÚ

Horizont 2020

Zameriava sa na tri hlavné oblasti - Excelentnú vedu, Vedúce postavenie priemyslu a Spoločenské výzvy. V rámci oblasti Spoločenské výzvy bolo identifikovaných sedem oblastí,

kde ciele investície do výskumu a inovácii môžu byť pre občanov prínosom. Vo vzťahu k životnému prostrediu sú relevantné štyri oblasti.

Tabuľka 066 | Implementácia programu Horizont 2020 (eur)

Prioritná oblasť		Počet slovenských účastí k 31.12.2022	Výška schváleného financovania pre slovenských partnerov k 31.12.2022
Spoločenské výzvy	Potravinová bezpečnosť, udržateľné poľnohospodárstvo a lesníctvo, výskum námorných, morských a vnútrozemských vôd a biohospodárstvo	56	26 243 939
	Bezpečná, čistá a efektívne využívaná energia	76	9 426 716
	Inteligentná, ekologická a integrovaná doprava	78	7 114 485
	Opatrenia v oblasti klímy, životného prostredia, efektívneho využívania zdrojov a suroviny	39	6 530 687

Zdroj: CVTI SR

Horizont Europa

Zameriava sa na tri hlavné oblasti - Excelentnú vedu, Globálne výzvy a Inovatívnu Európu. V rámci oblasti Globálne výzvy bolo identifikovaných šesť oblastí, kde ciele investí-

cie do výskumu a inovácií môžu byť pre občanov prínosom. Vo vzťahu k životnému prostrediu sú relevantné štyri oblasti.

Tabuľka 067 | Implementácia programu Horizont Europa (eur)

Prioritná oblasť		Počet slovenských účastí k 31.12.2022	Výška schváleného financovania pre slovenských partnerov k 31.12.2022
Globálne výzvy	Zdravie	10	1 856 794
	Digitalizácia, priemysel a vesmír	19	4 508 749
	Klíma, energetika a mobilita	19	6 922 576
	Potraviny, biohospodárstvo, prírodné zdroje, poľnohospodárstvo a životné prostredie	45	8 288 258

Zdroj: CVTI SR

LIFE (2014 – 2020)

Program LIFE predstavuje finančný nástroj EÚ na podporu aktivít v oblasti ochrany životného prostredia a klímy, ktorý v rokoch 2014 – 2020 poskytne 3,46 miliardy eur. Program sa člení na 2 podprogramy a v rámci každého na 3 prioritné oblasti.

Viacročný pracovný program 2018 – 2020

Pre obdobie 2018-2020 EK stanovila v dokumente Viacročný pracovný program 2018 – 2020 finančné krytie vo výške 1 657 063 000 eur, z toho 1 243 817 750 eur pre podprogram ŽP a 413 245 250 eur pre podprogram Ochrana klímy. Národné alokácie pre toto obdobie neboli určené.

V roku 2022 pokračovala implementácia projektov schválených v rámci programu LIFE 2014-2020. V roku 2022

Ministerstvo životného prostredia SR uzavrelo zmluvy o spolufinancovaní projektov LIFE zo štátneho rozpočtu s 8 príjemcami v rámci 4 tradičných projektov LIFE z výzvy Európskej komisie z roku 2019 v celkovej sume štátneho rozpočtu 3,2 mil. eur a zmluvy o spolufinancovaní so 6 príjemcami v rámci integrovaného projektu LIFE na zlepšenie stavu územi sústavy NATURA 2000 na Slovensku vo výške štátneho rozpočtu 5,5 mil. eur.

Pre projekty z poslednej výzvy Európskej komisie z roku 2020 MŽP SR vydalo v roku 2022 rozhodnutia o schválení žiadostí o spolufinancovanie pre 5 príjemcov v rámci 2 tradičných projektov LIFE v celkovej sume prostriedkov zo štátneho rozpočtu 753 tis. eur.

Tabuľka 068 | Implementácia programu LIFE (eur)

Schválené projekty LIFE (2014 – 2020)		Počet schválených projektov*	Výška financovania z LIFE**	Spolufinancovanie štátny rozpočet***	Čerpanie štátny rozpočet k 31.12.2022
Podprogram Životné prostredie	ŽP a efektívne využívanie zdrojov	4	1 701 810	335 776	272 312
	Príroda a biodiverzita	17	26 704 602	9 410 017	3 870 566
	Správa a informovanie v oblasti ŽP	2	191 674	105 416	40 000

Schválené projekty LIFE (2014 – 2020)		Počet schválených projektov*	Výška financovania z LIFE**	Spolufinancovanie štátny rozpočet***	Čerpanie štátny rozpočet k 31.12.2022
Podprogram Ochrana klímy	Zmierňovanie zmeny klímy	0	0	0	0
	Adaptácia na zmenu klímy	2	2 848 557	2 058 664	907 631
	Správa a informovanie v oblasti klímy	2	160 241	66 848	53 478

* údaje za schválené projekty LIFE s koordinujúcim príjemcom zo SR, resp. s pridruženým príjemcom zo SR (iné ako integrované projekty)

**výška poskytnutého príspevku zo zdrojov EÚ pre príjemcov zo SR

***výška zazmluvneného príspevku zo štátneho rozpočtu (iné ako integrované projekty)

Poznámka:

V rámci priority Zmierňovanie zmeny klímy v rokoch 2014 - 2020 nebol schválený žiaden LIFE projekt s účasťou subjektov zo SR.

Zdroj: MŽP SR, SEPP

Viacročný pracovný program 2021 – 2024

Pre obdobie 2021 – 2024 Európska komisia stanovila v dokumente Viacročný pracovný program 2021 – 2024 indikatívnu sumu alokácie na granty vo výške 2 357 270 000 eur, z toho 926 690 000 eur pre podprogram Príroda a biodiverzita, 599 290 000 eur pre program Obehové hospodárstvo a kvalita života, 419 070 000 eur pre podprogram Zmiernenie zmeny klímy a adaptácia na zmenu klímy a 412 220 000 eur pre podprogram Prechod na čistú energiu. Národné alokácie neboli určené.

V roku 2022 Európska komisia vyhlásila druhú výzvu na predkladanie žiadostí o grant LIFE s indikatívnym termínom uzatvárania grantových zmlúv s úspešnými žiadateľmi: jún - júl 2023. Európska komisia v roku 2022 uzavrela Grantovú zmluvu s koordinujúcimi príjemcami v rámci 2 slovenských projektov LIFE a v rámci 3 zahraničných projektov LIFE s účasťou subjektov zo SR. Okrem uvedeného Európska komisia uzavrela v roku 2022 Grantovú zmluvu pre slovenský integrovaný projekt LIFE zameraný na implementáciu Vodného plánu Slovenska vo vybraných povodiach s celkovým rozpočtom takmer 27,8 mil. Eur.

LIFE (2021-2027)

Dňa 29. apríla 2021 bolo prijaté nariadenie Európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 2021/783, ktorým sa zriaďuje program pre životné prostredie a ochranu klímy LIFE (2021-2027).

Program LIFE je nástrojom EÚ na financovanie opatrení v oblasti životného prostredia a klímy. Alokácia programu LIFE pre roky 2021-2027 predstavuje 5,432 miliardy eur. Program sa člení na 4 podprogramy v rámci 2 oblastí. Štruktúra programu LIFE je nasledovná:

oblasť „Životné prostredie“, ktorá zahŕňa:

1. podprogram „Príroda a biodiverzita“;
2. podprogram „Obehové hospodárstvo a kvalita života“

oblasť „Opatrenia v oblasti klímy“, ktorá zahŕňa:

3. podprogram „Zmiernenie zmeny klímy a adaptácia na zmenu klímy“;
4. podprogram „Prechod na čistú energiu“

Ďalšie vybrané finančné mechanizmy

Granty EHP a Nórska

MŽP SR, ako správca programu Zmierňovanie a prispôsobovanie sa zmene klímy (Program SK-Klíma) sa spolu s donorskými programovými partnermi z Nórska aktívne spolupodieľa na dosiahnutí cieľa Programu SK-Klíma, ktorým je prispieť k zmierneniu zmeny klímy a zníženiu zraniteľnosti voči zmene klímy. Cieľ sa naplňa prostredníctvom dvoch

programových výstupov. Implementácia Programu SK-Klíma je podporovaná z Finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru (FM EHP) a Nórskeho finančného mechanizmu (NFM) do výšky 85%. Štátny rozpočet SR sa na financovaní podieľa 15%.

Napriek sťaženým externým ekonomickým faktorom Program SK-Klíma v roku 2022 dosiahol výrazný pokrok v implementácii programových priorít. Úroveň zazmluvnenia dosiahla 90 % alokácie pri realizácii 48 projektov. Vzhľadom na skutočnosť, že v rámci Programu SK-Klíma boli všetky vyhlásené výzvy uzavreté a disponibilné zdroje alokované, v roku 2022 sa kládol dôraz najmä na úspešnú implementáciu projektov a podporu posilnenia bilaterálnej spolupráce Slovenskej republiky s prispievateľskými štátmi Nórskom, Islandom a Lichtenštajnskom, zameraný na posilnenie vzájomných bilaterálnych vzťahov.

Stav implementácie Program SK-Klíma v predošlom roku 2021 bol veľmi priaznivý, boli spustené všetky plánované výzvy a bol ukončený výber projektov. V nadväznosti na ukončený výber projektov nerozdelené financie boli v súlade s Dodatkom č. 2 k Programovej dohode s účinnosťou od 23. marca 2022 prerozdelené v prospech výzvy ACC03 s názvom „Zvyšovanie povedomia o zmierňovaní a prispôsobovaní sa zmene klímy na školách“ (ClimaEdu), vďaka čomu boli podporené 2 ďalšie projekty. V mesiaci február 2022 boli uzatvorené projektové zmluvy pre 2 projekty, ktoré boli schválené v rámci výzvy č. 3, kód ACC05 „Zvyšovanie povedomia o zmierňovaní a prispôsobovaní sa zmene klímy (Climainfo)“, podporené z Nórskeho grantu a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky v celkovej výške grantu 446 222 eur. Rovnako vo februári 2022 došlo k uzatvoreniu projektových zmlúv pre 6 projektov, schválených v rámci výzvy č. 4, kód ACC04 „Obnova znehodnotených

ekosystémov mokradí (ClimaLocal)“, projekty sú financované s podporou Nórskeho grantu a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky v celkovej výške 4 800 000 eur. Rok 2022 sa niesol v znamení výrazného zintenzívnenia implementácie projektov z pohľadu projektového cyklu, preto jednou z kľúčových úloh Správcu Programu SK-Klíma bolo systematické a efektívne monitorovanie implementácie všetkých projektov.

Program SK-Klíma nadobudnutím účinnosti projektových zmlúv vstúpil do fázy implementácie projektov, ktoré v kontexte zmeny klímy prispievajú k zvyšovaniu povedomia o zmierňovaní a prispôsobovaní sa zmene klímy a budú realizované so zohľadnením princípov neformálneho učenia sa, a to spoločne v partnerstve s donorskými projektovými partnermi z Nórska. V dňoch 7. – 8. novembra 2022 sa uskutočnila návšteva vybraných realizovaných projektov v rámci Výboru pre spoluprácu Programu SK-Klíma za účasti programových partnerov Donorov, zástupcov Národného kontaktného bodu - Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, zástupcu Veľvyslanectva Nórskeho kráľovstva v Bratislave a zástupcov Správcu Programu SK-Klíma. Monitorovacia návšteva bola zameraná na projekty realizované v rámci slovenských miest a škôl z výziev ACC01, ACC02 a ACC03 na strednom Slovensku. Doterajšie výsledky v rámci jednotlivých výstupov Programu SK-Klíma vykazujú pozitívny trend v napĺňaní stanovených cieľov, predpokladá sa, že predmetný trend bude pokračovať aj v roku 2023.

Tabuľka 069 | Implementácia programu Granty EHP a Nórska (eur)

Prioritná os	Programová oblasť	Alokácia*		Štátny rozpočet	Čerpanie k 31. 12. 2022**		
		EHP	Nórsko		EHP	Nórsko	Štátny rozpočet
Životné prostredie, energia, zmena klímy a nízkouhlíkové hospodárstvo	Zmiernená zmena klímy a znížená zraniteľnosť voči zmene klímy	5 000 000	13 216 000	3 214 000	1 158 133	3 673 140	852 578
	Bilaterálny fond	50 000	50 000	0	17 880	18 995	N/A***

* Alokácia predstavuje finančné prostriedky vyčlenené z programu pre konkrétnu prioritnú os a programovú oblasť, ktoré sa ďalej rozdeľujú na alokované prostriedky zo zdrojov Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu ako aj zo štátneho rozpočtu SR. V zmysle Dodatku č. 1 k Programovej dohode o financovaní Programu je pre program alokovaných 21 430 000 eur.

** Čerpanie k 31.12.2022 - čerpaná finančná čiastka použitá na ukončené projekty (k 31. 12. 2022) a projekty, ktoré prebiehali k 31.12. 2022 od začiatku programového obdobia. Čerpanie celkových oprávnených výdavkov (COV) k 31. 12. 2022 predstavuje 4 831 273 eur z grantov EHP a NFM a 852 578 eur zo ŠR SR t.j. 5 683 851 eur COV.

*** Nedostupné údaje

Zdroj: MŽP SR

VYBRANÉ EKONOMICKÉ NÁSTROJE ENVIRONMENTÁLNEJ POLITIKY

V podmienkach SR sú ťažiskovou formou ekonomických nástrojov environmentálnej politiky platby/poplatky za znečisťovanie a využívanie prírodných zdrojov. Jednotlivé typy

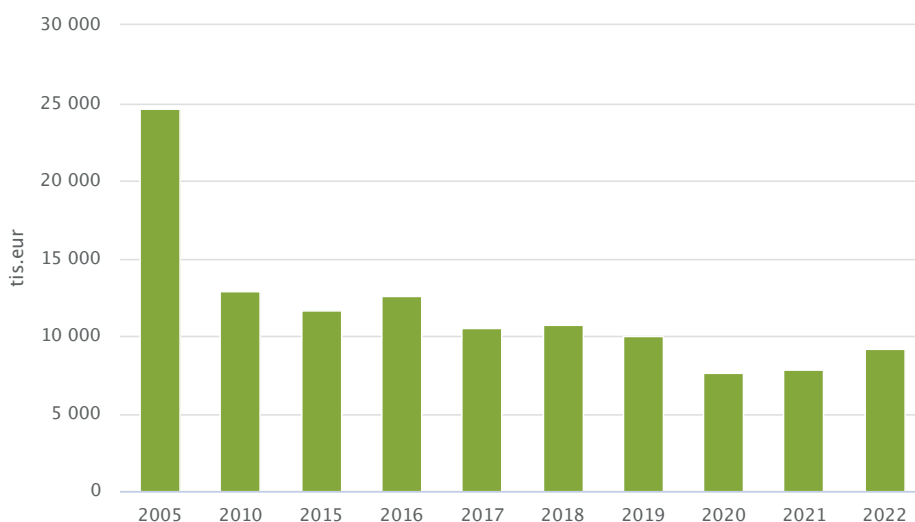
týchto ekonomických nástrojov sú definované v príslušných právnych predpisoch vrátane spôsobu ich výpočtu a ich prijimateľa.

Poplatky za znečisťovanie ovzdušia

Poplatky za znečisťovanie ovzdušia z veľkých a stredných zdrojov znečistenia sú príjmom Environmentálneho fondu. Poplatky za znečisťovanie ovzdušia z malých zdrojov sú príjmom rozpočtu obcí.

Poplatky za znečisťovanie ovzdušia z veľkých a stredných zdrojov znečistenia majú z dlhodobého hľadiska klesajúci charakter a v roku 2022 dosiahli 9 144,72 tis. eur. Poplatky za znečisťovanie ovzdušia klesli v porovnaní s rokom 2005 o 62,9 % a oproti predchádzajúcemu roku vzrástli o 17,2 %.

Graf 142 | Vývoj poplatkov za znečisťovanie ovzdušia z veľkých a stredných zdrojov

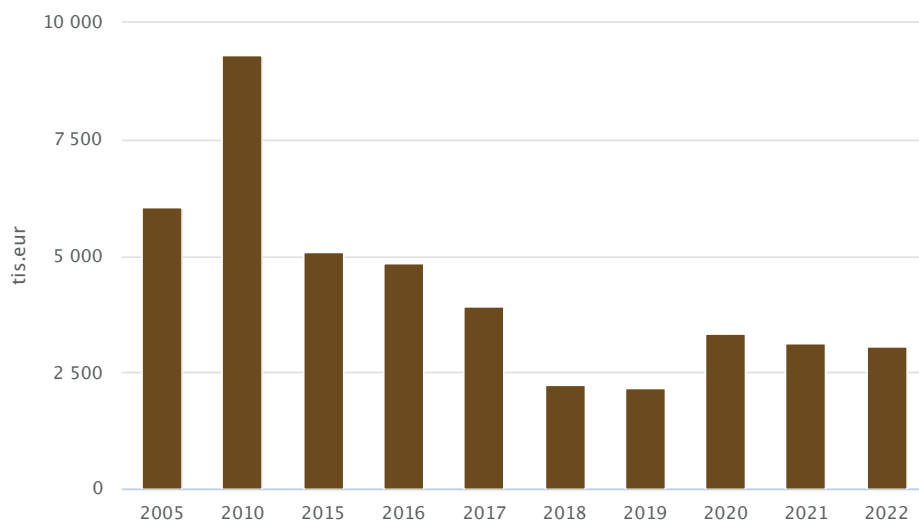

Zdroj: Environmentálny fond

Poplatky za vypúšťanie odpadových vôd do povrchových vôd

Poplatky za vypúšťanie odpadových vôd do povrchových vôd v roku 2022 dosiahli 3 065,31 tis. eur. V porovnaní s rokom

2005 klesli o 49,2 % a v porovnaní s predchádzajúcim rokom o 2 %. Poplatky sú príjmom Environmentálneho fondu.

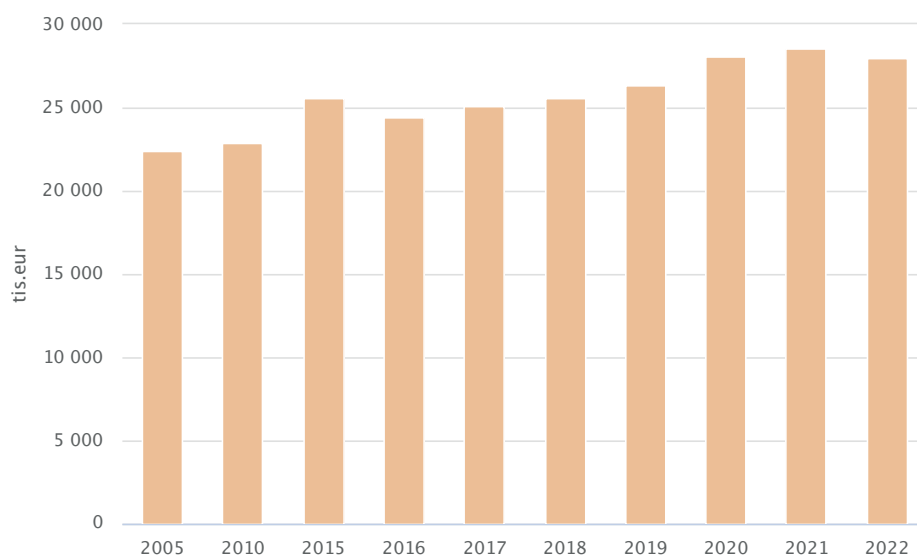
Graf 143 | Vývoj poplatkov za vypúšťanie odpadových vôd do povrchových vôd

Zdroj: Environmentálny fond

Platby za odbery povrchových vôd z vodných tokov

Platby za odbery povrchových vôd z vodných tokov majú mierne rastúci trend a v roku 2022 dosiahli 27 956 tis. eur. Platby za odbery povrchových vôd stúpili v porovnaní

s rokom 2005 o 24,9 % a v porovnaní s predchádzajúcim rokom klesli o 2 %. Prijemcom platieb je príslušný správca vodného toku.

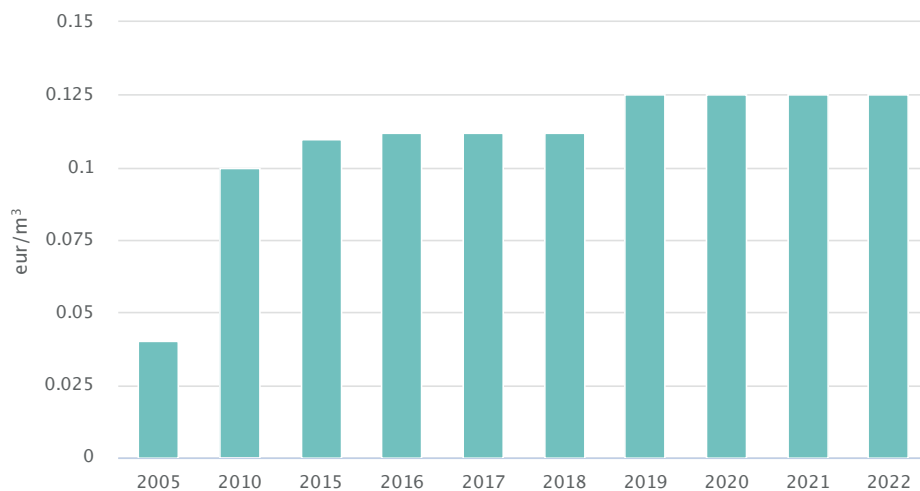
Graf 144 | Vývoj platieb za odbery povrchových vôd z vodných tokov

Zdroj: VÚVH

Priemerná cena povrchovej vody

Priemerná cena povrchovej vody mala od roku 2010 mierne rastúci trend a od roku 2019 je konštantná, čo v roku 2022 predstavuje 0,125 eur/m³ (bez DPH).

Graf 145 | Vývoj priemernej ceny povrchovej vody

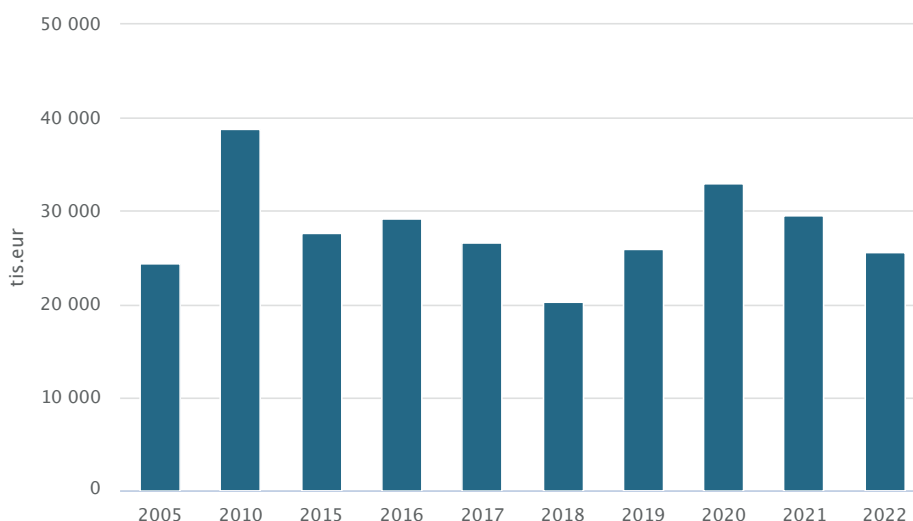
Zdroj: VÚVH

● Priemerná cena povrchovej vody

Platby za využívanie hydroenergetického potenciálu vodných tokov na vodných stavbách v správe správcu tokov

Tieto platby majú kolísavý trend a v roku 2022 dosiahli 25 557 tis. eur. Oproti roku 2005 vzrástli o 4,4 % a v porovnaní s predchádzajúcim rokom klesli o 13,7 %. Prijemcom platieb je príslušný správca vodného toku.

Graf 146 | Vývoj platieb za využívanie hydroenergetického potenciálu vodných tokov na vodných stavbách v správe správcu tokov

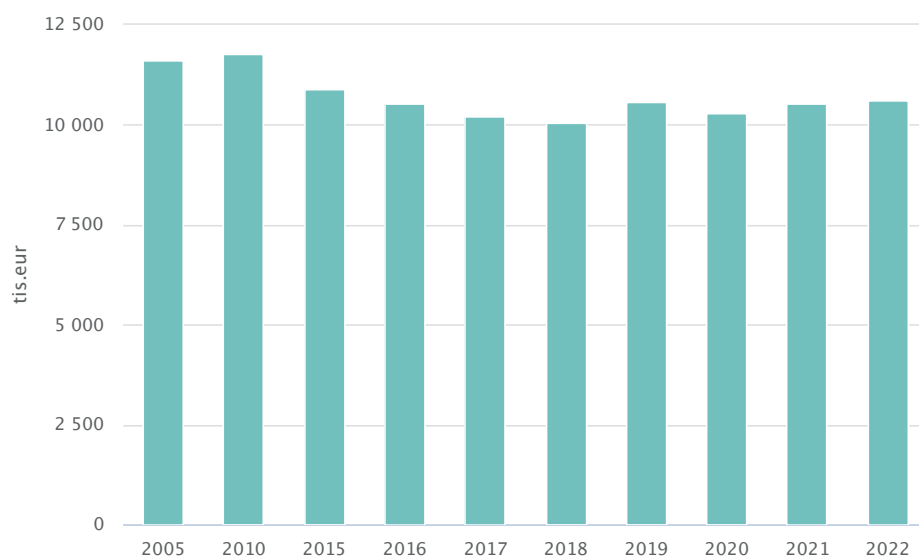
Zdroj: SVP

Poplatky za odbery podzemných vôd

Poplatky za odbery podzemných vôd majú mierne kolísavý trend a v roku 2022 dosiahli 10 597,43 tis. eur. V porovnaní s rokom 2005 klesli o 8,75 % a v porovnaní s predchádzajúcim

rokom vzrástli o 1,74 %. Poplatky sú príjmom Environmentálneho fondu.

Graf 147 | Vývoj poplatkov za odbery podzemných vôd

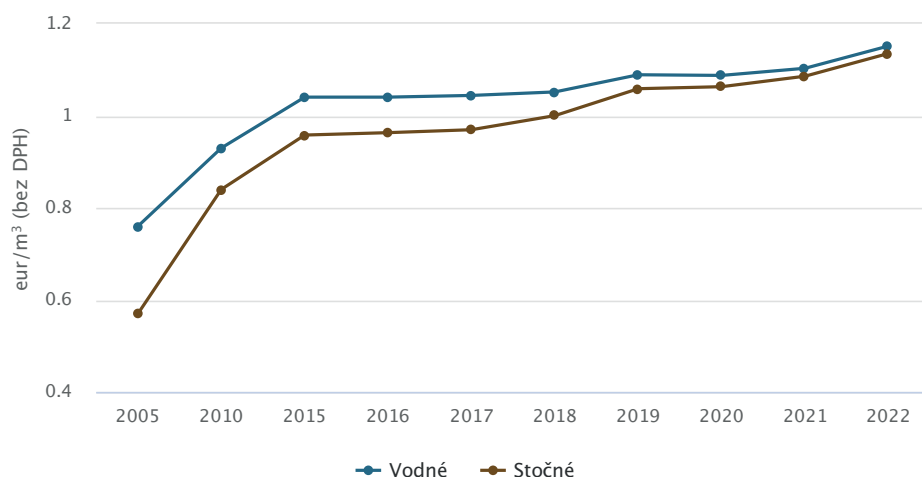
Zdroj: Environmentálny fond

Cena za dodávku pitnej vody verejným vodovodom a za odvedenie a čistenie odpadových vôd

Priemerná cena za dodávku pitnej vody (vodné) verejným vodovodom mala v roku 2022 stúpajúci trend a dosiahla 1,1516 eur za 1 m³ (bez DPH). Priemerná cena v roku 2022 vzrástla v porovnaní s rokom 2005 o 0,3916 eur za 1 m³ (bez DPH) a v porovnaní s predchádzajúcim rokom o 0,0486 eur za 1 m³ (bez DPH).

Priemerná cena za odvedenie a čistenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou (stočné) má rastúci trend a v roku 2022 dosiahla 1,1354 eur za 1 m³ (bez DPH). Priemerná cena v roku 2022 v porovnaní s rokom 2005 vzrástla o 0,516 eur za 1 m³ (bez DPH) a v porovnaní s predchádzajúcim rokom o 0,0494 eur za 1 m³ (bez DPH).

Graf 148 | Vývoj priemernej ceny za výrobu, distribúciu a dodávku pitnej vody verejným vodovodom a za odvedenie a čistenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou

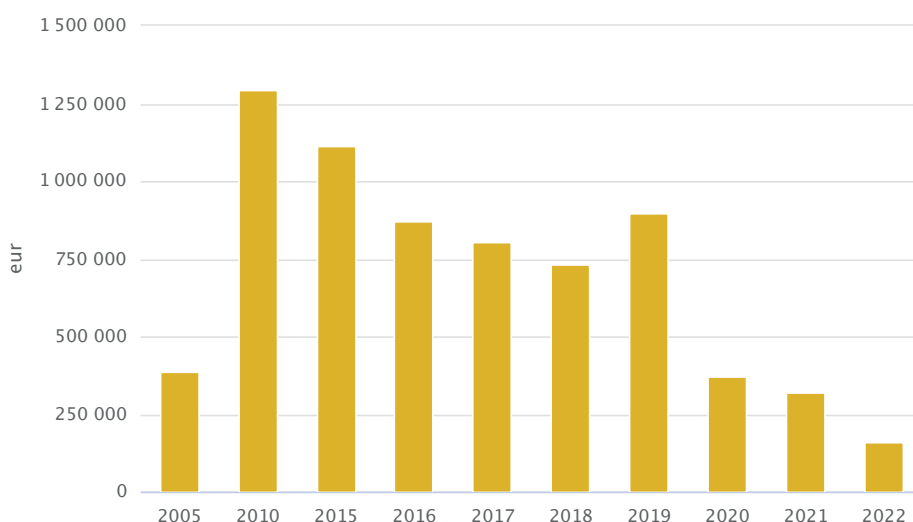
Zdroj: ÚRSO

Úhrady za prieskumné územia

Úhrady za prieskumné územia sa realizujú na základe zákona 569/2007 Z. z. o geologických prácach. Úhrada vo výške 50 % je príjmom Environmentálneho fondu a vo výške 50 % rozpočtom obce, na ktorej území sa nachádza prieskumné územie.

Príjmy Environmentálneho fondu z úhrad za prieskumné územia dosiahli v roku 2022 sumu 12 191 eur. Príjmy z úhrad za prieskumné územia v roku 2022 klesli v porovnaní s rokom 2005 o 58,22 % a v porovnaní s predchádzajúcim rokom o 49,4 %.

Graf 149 | Vývoj príjmov Environmentálneho fondu z úhrad za prieskumné územia

Zdroj: Environmentálny fond

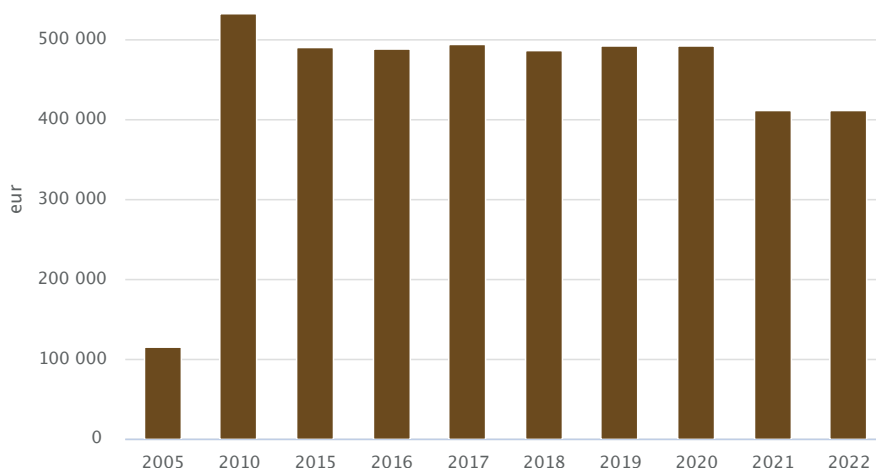
Úhrady za dobývací priestor

Úhrada za dobývací priestor je podľa zákona 44/1988 Z. z. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) vo výške 20 % príjmom štátneho rozpočtu a vo výške 80 % príjmom obce, na ktorej území sa nachádza dobývací priestor. Ak sa dobývací priestor nachádza na územiach viacerých obcí, obvodný banský úrad určí pomerné podiely obcí podľa

veľkosti častí dobývacieho priestoru na ich územiach.

V roku 2022 dosiahla výška úhrad za dobývací priestor sumu 411 460,86 eur. Úhrady za dobývací priestor v roku 2022 v porovnaní s rokom 2005 vzrástli 3,5 násobne a v porovnaní s predchádzajúcim rokom nepatrne stúpli o 0,13 %.

Graf 150 | Vývoj úhrad za dobývací priestor

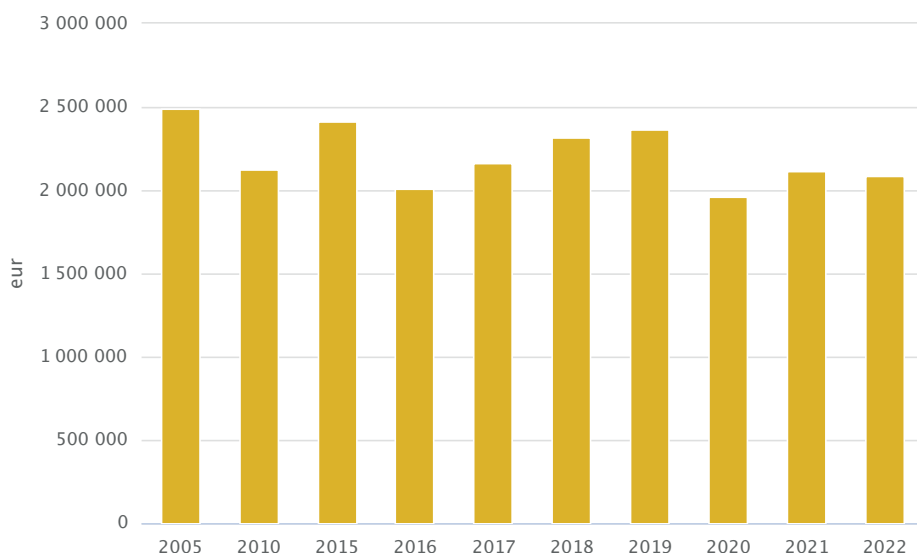
Zdroj: HBÚ

Úhrady za vydobyté nerasty

Úhrady za vydobyté nerasty, ktoré sú príjmom Environmentálneho fondu majú kolísavý trend. V roku 2022 úhrady za vydobyté nerasty dosiahli sumu 2 091 060 eur a v porov-

naní s rokom 2005 klesli o 16,02 %. V porovnaní s predchádzajúcim rokom úhrady klesli o 1,19 %.

Graf 151 | Vývoj úhrad za vydobyté nerasty

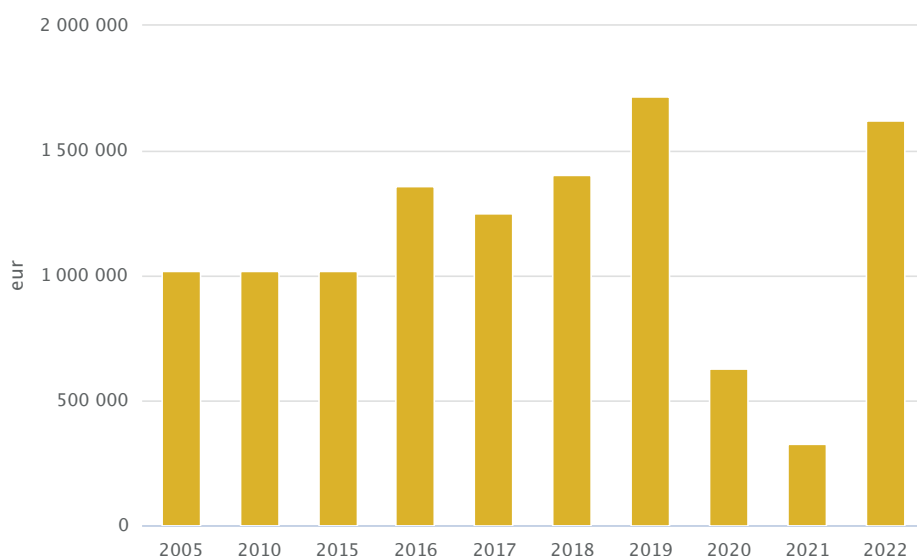
Zdroj: Environmentálny fond

Úhrady za uskladňovanie plynov a kvapalín

Úhrady za uskladňovanie plynov a kvapalín majú kolísavý trend. V roku 2022 výška úhrad za uskladňovanie plynov a kvapalín dosiahla sumu 1 619 408 eur. V porovnaní s rokom

2005 vzrástli úhrady o 58,54 % a v porovnaní s predchádzajúcim rokom vzrástli 5 násobne.

Graf 152 | Vývoj úhrad za uskladňovanie plynov a kvapalín

Zdroj: Environmentálny fond

Odvody za odňatie poľnohospodárskej pôdy a za vyňatie lesných pozemkov

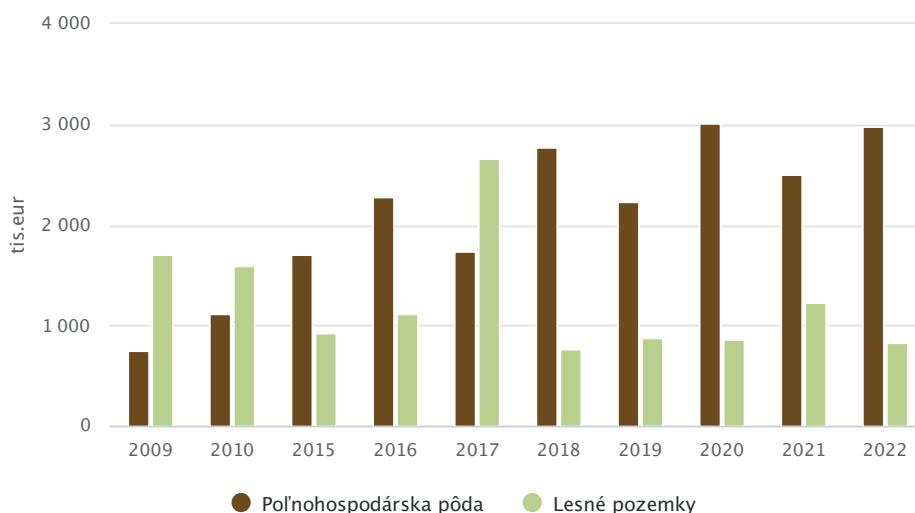
Odvody za odňatie poľnohospodárskej pôdy dosiahli v roku 2022 sumu 2 981,2 tis. eur a v porovnaní s rokom 2009 sa zvýšili skoro štvornásobne. V porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo k zvýšeniu odvodov o 19,2 %.

Odvody za vyňatie lesných pozemkov dosiahli v roku 2022

sumu 830 tis. eur a v porovnaní s rokom 2009 klesli o 51,18 %. V porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo k poklesu odvodov o 31,97 %.

Odvody za odňatie poľnohospodárskej pôdy a za vyňatie lesných pozemkov sú príjmom štátneho rozpočtu.

Graf 153 | Vývoj odvodov za odňatie poľnohospodárskej pôdy a za vyňatie lesných pozemkov

Zdroj: MPRV SR

Dane s environmentálnym aspektom

Podľa nariadenia EP a Rady č. 691/2011 o európskych environmentálnych ekonomických účtoch sa dane s environmentálnym aspektom týkajú daní z energie, dopravy a znečistenia.

Tabuľka 070 | Dane s environmentálnym aspektom (mil. eur)

Dane s environmentálnym aspektom	2010	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Dane z energie	1 228,88	1 773,70	1 897,15	1 941,51	1 984,19	1 965,13	2 153,4	1 951,7
daň z minerálnych olejov	1 032,13	1 194,25	1 229,54	1 266,85	1 288,89	1 196,25	1 237,04	1 294,14
daň z elektriny	15,54	11,86	11,18	10,95	12,33	11,89	10,02	11,6
daň z uhlia	0,74	0,41	0,1	0,35	0,38	0,29	0,26	0,26
daň zo zemného plynu	23,51	24,52	25,64	24,05	23,07	23,57	24,7	24,34
daň za umiestnenie jadrového zariadenia	3,93	3,83	3,84	3,83	3,83	3,82	3,85	3,84
daň z úhrad za uskladňovanie plynov a kvapalín	1,18	0,7	1,22	0,98	1,72	0,63	0,32	1,62

Dane s environmentálnym aspektom	2010	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
emisné kvóty	0	64,73	57,42	63,46	114,14	141,09	241,82	275,89
zelená energia	150,49	400,12	489,63	494,61	465,92	518,73	559,15	266,33
daň zo spotreby elektrickej energie určená na likvidáciu jadrových zariadení	1,36	73,29	78,58	76,42	73,91	68,88	76,23	73,68
Dane z dopravy	153,34	213,51	223,29	232,57	233,09	200,16	203,5	207,68
daň z motorových vozidiel - cestná daň	122,04	145,18	149,9	154,89	153,66	130,16	129,53	133,68
poplatok za registráciu motorového vozidla	30,52	68,01	73,07	77,35	79,13	69,71	73,69	73,69
daň za vjazd a zotrvanie motorového vozidla v historickej časti mesta	0,78	0,31	0,32	0,33	0,3	0,29	0,28	0,31
Dane za znečistenie	37,28	32,14	28,59	28,59	28,69	25,91	25,8	27,22
poplatky za vypúšťanie odpadových vôd do povrchových vôd	22,51	17,13	15,95	15,86	17,11	16,97	17,04	17,22
poplatky za znečisťovanie ovzdušia	14,17	14,43	12,08	12,19	11	8,56	8,49	9,7
úhrady za dobývací priestor	0,6	0,57	0,56	0,54	0,59	0,38	0,28	0,3

Zdroj: ŠÚ SR

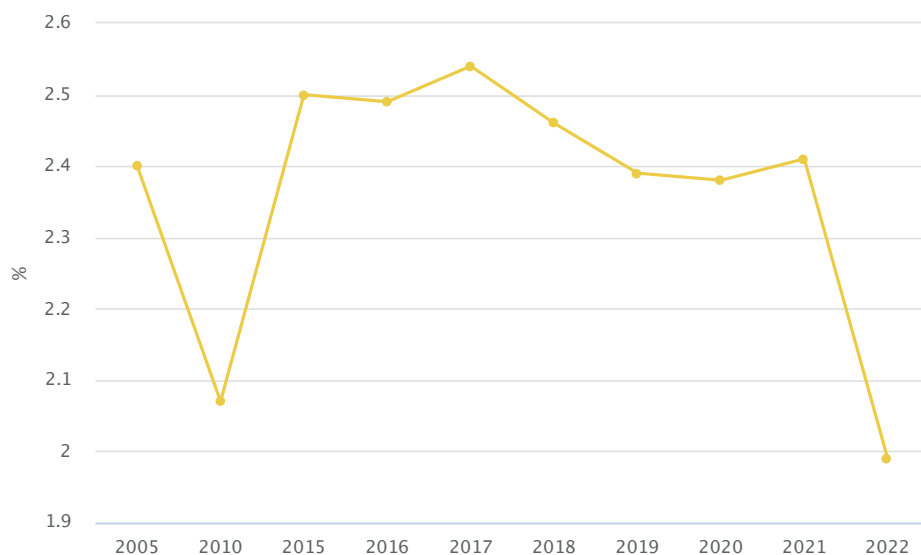
Graf 154 | Podiel jednotlivých skupín daní s environmentálnym aspektom (2022)

Zdroj: ŠÚ SR

Podiel daní s environmentálnym aspektom na HDP SR v období rokov 2005 - 2010 zaznamenal pokles z 2,4 % na 2,07 %. V období rokov 2010 - 2017 sa situácia zmenila a došlo k nárastu o 0,47 %. V poslednom sledovanom roku

2022 sa podiel daní s environmentálnym aspektom na HDP SR dostal na úroveň 1,99 % čo predstavuje pokles o 0,42 percentuálneho bodu oproti predchádzajúcemu roku.

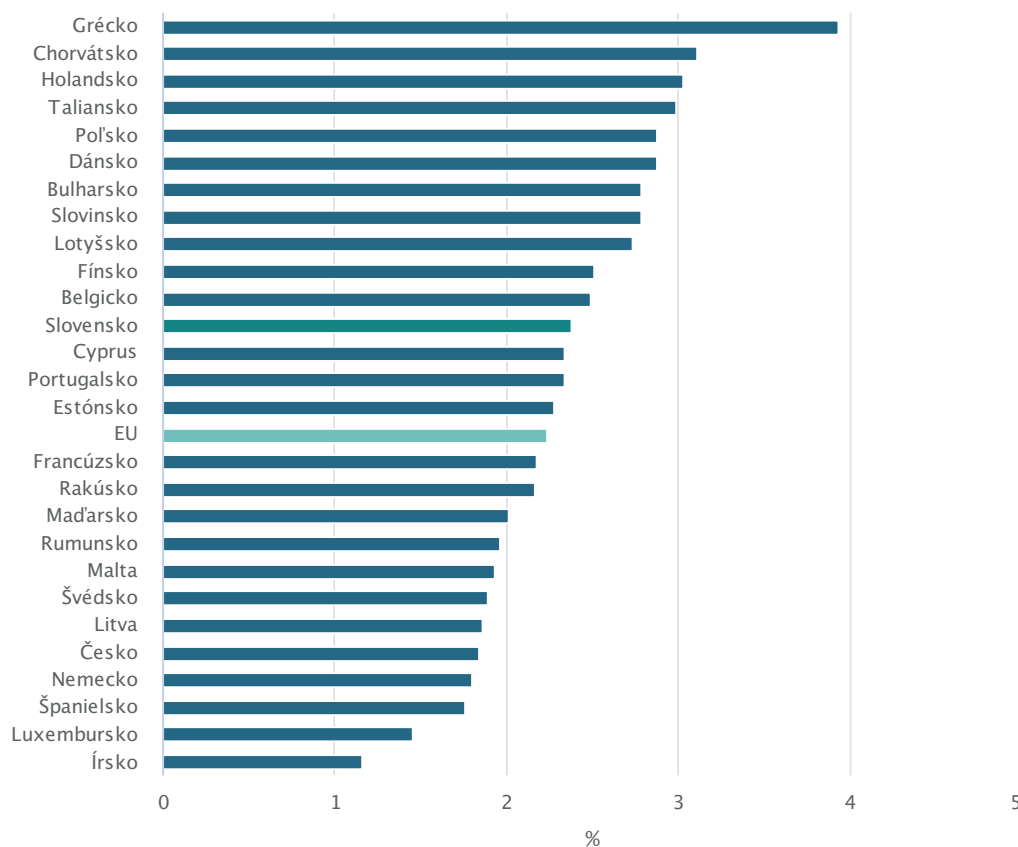
Graf 155 | Vývoj podielu daní s environmentálnym aspektom na HDP

Zdroj: ŠÚ SR

V rámci medzinárodného porovnania v roku 2021 SR patrí medzi krajiny EÚ s podielom daní s environmentálnym aspektom na HDP zhruba na úrovni priemeru dosiahnutého v EÚ.

Graf 156 | Medzinárodné porovnanie podielu daní s environmentálnym aspektom na HDP

Poznámka: Porovnanie za rok 2021

Zdroj: Eurostat